

kik állomásukat elveszítvén, vagyon és keresett nélkül maradtak, vagy a kik betegség és munkaképtelenség miatt önfentartásukról nem gondoskodhatnak, illetőleg az olyan özvegyek, kik férjüket ez évben veszítették el és vagyon vagy másnemű segély nélkül, legalább két kiskorú gyermekkel maradtak vissza, vagy végül az olyan árvák, kik atyjukat és anyjukat elveszítvén, minden vagyon és segély nélkül maradtak hátra.

Ezen feltételekhez képest felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy hiteles okmányokkal felszerelt folyamodványaikat legkésőbb folyó évi november hó 10-éig az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához (Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 10. sz., II. emelet) benyujtsák.

Budapest, 1899. évi szeptember hó.

A titkári hivatal.

Erzsébet királyné emlékezete.

E hónap tizedikén volt első évfordulója annak a megrendítő csapásnak, a mely az országot feledhetlen emlékü Királynéjától megfosztva, mély gyászba borította.

„Egy szó nyillalott a hazán keresztül,
E röpke szóban annyi fájdalom,
Éreztük, a mint a föld szive rezdül,
És átvonaglik róna, völgy, halom.
Az első hir, midőn a szót kimondta,
Önön hangjától visszadöbbene;
Az első rémület kétségbe vonta:
Van-e még a magyarnak Istene.“

Csak lassan ocsudott fel az ország e rémületből, hogy szivébe fogadhassa a fájdalom érzését, szavakat keresheszen hazafias részvétének kifejezésére s módot találjon igaz kegyeletének örök időkre szóló megtestesítésére.

Ez a fájdalom, ez az őszinte, igaz részvét, mely akkor egyesületünket is áthatotta, közgyűlésünk napján megújult

ismét egy pillanatra emlékezésünk révén; de a fájdalmas visszaemlékezésnek élet vette s a részvét szomorúságát megenyhítette kegyeletünknek örökidőkre szóló alkotása, melylyel Erzsébet királyasszonyunk nevének élő emléket állítottunk.

Magasztos érzéseihez, könnyörületes szívéhez, fenkölt lelkéhez méltó emléket, mert *árvák* elhagyatottságát tesszük türethetőbbé, árvák könnyeit töröljük le, midőn nevére emlékezve jótékonytságot gyakorolunk évről-évről «Erzsébet királyné-alapítványunk» segélyének kiosztásakor.

*

Közel esik hozzánk az ország benső részvétének s igaz kegyeletének az az őszinte s hatalmas megnyilatkozása is, melyre a múlt év november havában Darányi Ignác földmívelési minister hívta fel a magyar társadalom minden rétegét. Közöltük mi is ezt a felhívást, melynek keresetlen szavai, tiszta érzéstől áthatott hangja, visszhangra találtak mindenütt s már ma is milliókra megy azoknak a fának száma, a melyeket a dicsőült Királyné emlékére az ország minden vidékén elültettek. S a kegyelet nemes érzéséből sarjadzott fák lombjai alatt ezer meg ezer emlék emelkedik, hogy utódról-utódra szálljon el velük annak neve, aki a fájdalomban megtisztult türelemnek és jóságnak megtestesülése volt.

A minister a legnagyobb figyelemmel és gonddal járult kezdettől fogva az «Erzsébet-fák» ültetése céljából keltett mozgalom sikeréhez s most, midőn a múlt őszi és a tavaszi ültetések adatai összegyűjtettek, ezeket diszes albumba foglaltatta. Az album «Erzsébet királyné emlékfái» czímet visel s vármegyénkint felsorolja mindazok neveit,

akik Erzsébet-fákat vagy facsoportokat ültettek, vagy egész ligeteket létesítettek s emlékeket emeltek.

Ennek az albumnak egy díszesen kiállított példánya Ő felségének a Királynak számára készül s ebben számos művészi rajz fog egyszersmind képet is nyújtani a nagyobb és szebb csoportozatokról, emlékekről.

Ilyen a sok között az is, melyet a földmivelésügyi minister Gödöllőn létesített. Ez egész park lesz, melynek mintegy 40 holdas területén, állami csemetekertekben nevelt 4000 tülevelű, 10,000 lombos fa s közel 10,000 cserje ültetettet el. A park közepén halmot emeltek s arra kilencz méter magas sziklatömböt helyeznek el, melynek ormát fehér kőből faragott hatalmas korona fogja ékesíteni. A sziklatömb közelében, fák lombjaitól környezve a dicsőült Királyné mellszobrát fogják felállítani.

Az albumnak bevezető sorait, a melyek a feledhellen Királynében a fáknak, az erdőknek, a nagy természetnek igaz barátját s kedvelőjét emlegetik s dicsőítik, szórol-szóra idejegyezzük.

*

«Az erdő tisztelete az emberi lélekben gyökerezik.

Rejtelmes homálya mélyen hat a kedélyre s az ember érzi, hogy a faóriások között, melyek századok születését, századok porbaomlását látták: csak parány, csak muló tünemény!

Az erdőtisztelet egykoru az emberrel s mindenkor és minden népnél nyomát látjuk annak, hogy az erdőnek csodás, regés jelleget tulajdonított.

A görögök, a rómaiak, a germánok, a kelták áldozó és imahelyökké, templomukká avatták, hol isteneik szobrai helyezték el s mint isteneik lakóhelyét, az erdőt is tiszteletben tartották.

Az ősmagyarok szintén erdők mélyén áldoztak isteneknek s mikor hosszas harczok után e korszellem szavát megértve, a kereszténység diadallal vitte lobogóját győzelemre, a mult emlékeinek egyikét, az erdőkultuszt magáévá tette és a pogányok kialudt, üszkökkel fedett oltárai helyén, az erdők mélyén zárdák, kolostorok támadtak, hol a karcsu tornyu templom harangjainak zugását visszhangoztatta a százados tölgyerdő és zsolozsma zengett ezernyi hívő ajakán.

Hány helyen ragaszkodik erdős vidékeink népe még ma is babonás hittel az erdő fáihoz!

Kietlen, lombtalan kopár hegyek mily szomorú látványt nyujtanak, míg az erdős hegyhátak, faszorok és kedves ligeteken örömmel mereng tekintetünk.

Az erdő üdit és éltet, az erdő nemesít és felvidít s a felzaklatott léleknek sebére sokszor csepegtet balzsamot magasztos csendjében?

.....
 Őszi nap alászálltakor, virágok hervadása idején, ki-
 mondhatlan gyász borult a magyar népre. Egy fenkölt
 lélek: Királynéja tért boldogabb hazába.

Királyné volt a szív legmagasztosabb, legnemesebb és
 legtökéletesebb értelmében: a szívjóság és a nemes lélek
 minden erényének drágaköve ékesítette koronáját, s egy
 birodalom minden polgára ajkán és szívében lelkes örömmel
 vallá magát hü alattvalójának; szent volt, mert már
 a földön szentté avalta béketűrése, vértanui végzete.

Azt mondják: meghalt! Pedig örökkön él! Él emlé-
 künkben! Drága emlékét az idő el nem rabolhatja, mert
 nemes szive velünk egybeforrott; hiszen együtt érzett
 velünk, mint az anya gyermekével s az a szeretet, mely
 hozzánk kapcsolta a magyar népnek talizmánja lesz utolsó
 lehelletéig.

Jertek! A felséges Asszony köztünk van most is. Ő ott lakik, hol az erdők lombátorában a jó szellemek laknak! Ő ott van, hol mindig annyira szeretett lenni, hol népei boldogságáról gondolkozott, hol világát csendes, boldog álmodozás közt semmitem háborgatta!

Igen, ott jár az erdőn és boldog, ha a százados törzsnek tövéből egy sarjhajtás fakad, ha kertecskénk egy fával szaporodik, mert annyival nagyobb az Ő birodalma.

Öseink az erdőben oltárokat emeltek védőszellemeiknek; utódaik templomot építettek a hála lerovásának, a szivből fakadó könyörgés kifejezésének szent hajlékúl: jertek, kövessük az ősi példát mi is és Királynénk hajlékúl gyarapítsuk az erdőt, a hol Róla emlékezhetünk, Neki hálát adhatunk, a felséges trón és édes hazánk boldogságáért emlékeztetéhez fohászkozhatunk!»

*

«A természet könyve, a reggeli harmat, lehull az Erzsébet-fa levelére; az erdőn átszaladó patak majd megöntözi azokat s a hó majd megvédi a tél fagya ellen: de, ki tudja, a természet féktelen erőinek hány megnyilatkozása törhet majd életük ellen!

Mert a napsugár, mely életet: gyilkoló hevével ölhet is; a szellő, mely üdítőleg érinti arcunkat: orkánná fajulhat; az esőcsepp, mely az életadó nedvet fokozza: pusztító áradattá növekedhetik; s a tél, mely álomba ringatja a természetet: dermesztő fagyával végzetes lehet!

A kegyelet munkája akkor kezdődik igazán!
Azt a fát, melyet jó reménység közt biztunk a földre, ragaszkodással, kitartással, szeretettel, gondos ápolással kell megtartanunk s adja Isten, hogy kegyeletünkéből ehez erőt merithessünk.

Igy él a remény, hogy a jövő nemzedék Erzsébet-erdők mélyén talál majd enyhelyet.

És ha a késő utód az erdők sűrűjében hálával gondol vissza arra a nagy lélekre, kinek tiszteletében olyan erő rejlett, a mely egy szó hatása alatt erdőket nevelt: a dicső királyné emlékét és fáit szeretni és tisztelni fogja mindenkor!»

*

Ugyanaz a meleg hang, a kegyeletnek tisztasága és gyöngédsége csendül meg Győry Lóránt alábbi költeményében is, melynek közlésével legszebben véljük befejezhetni feledhetlen királynénkről való kegyeletes emlékezésünket.

*

Kit csak áhitattal, áldva emlegettünk,
 Kit szívébe vésett gyermek, ifju, agg:
 Óh, az meg nem halhat öröködik felettünk,
 Onnét, hol az élet tisztább, boldogabb.
 Honnét harmatcsepp száll hozzánk hajnaltájon,
 Honnét balzsam hull a sebre, hogy ne fájjon,
 Honnét uj reményt nyer az, ki csüggedett,
 Honnét fényt sugároz az örök szeretet.
 Mily boldog lehet az, aki anygalt látott,
 Bajban védelmező, hü nemtőt, barátot!

Mi láttunk! Hisz itt élt! Hozzánk ide szálla
 S mint a harmat cseppje, olyan ragyogó,
 Szívünk örök zálog gyanánt maradt Nála,
 Balzsammal gyógyító, drága pártfogó!
 Hogy Ő reánk nézett, uj erőt nyert lelkünk,
 Tengervész közt Nála biztos partra leltünk,
 Szive melegétől minden újra éledt,
 S a mi szeretetünk vallássá, hitté lett.
 Mily boldog volt a nép, amely anygalt látott,
 Bajban védelmező, hü nemtőt, barátot!

Erzsébet! Áhitva szól e honnak népe:
 Nézd, im, templomokat emeltünk Neked,
 A szegény egy fácskát ültetett kertjébe,
 A gazdag örökzöld, karsu fenyveket.
 Jöjj s bárhol visz utad: alföldtől a hérczig.
 Erdőzugás hallszik, virágillat érzik,
 S gyermeknek, ifjunak, aggnak egy a gondja;
 Te érted nőjön az Erzsébet-fa lombja!

.....
 Ti pedig kis fácskák, e hon szent földében,
 Mig csak egy magyar él, fejlődjétek szépen.

Különfélék.

Az ákácz Németországban. Ujabb időben Németországban is figyelmessé lettek az ákáczra. Az 1898. év folyamán kezemhez jutott több kérdezősködés arra indított, hogy az ákácztól és erdőgazdasági viselkedését, tenyésztését és jelentőségét valamelyik német szaklapban ismertessem. Erre vonatkozó közleményem a Berlinben dr. Danckelmann szerkesztésében megjelenő «Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen» f. é. áprilisi füzetében került ki a sajtó alól (Die Zucht der Akazie) s már májusban meggyőződhettem arról, hogy nem csalódtam, a midőn feltételeztem, hogy az ákáczgazdaság iránt Németországban szélesebb körű érdeklődés mutatkozik, sőt valószínű, hogy ez a fanem ott gyakorlatilag is érvényre fog jutni.

Az «Allgemeine Forst- und Jagdzeitung» f. é. májusi füzetében ugyanis Eberts kasseli porosz kir. erdőtanácsos értekezik az ákáczsarjerdőről, reámutat annak nagy elterjedésére és hasznára Magyarországon és különösen azon tölgyсарjerdők pótlására ajánlja, a melyek Közép-Német-